

Магъананы жыйылыуы

Премьер Север Кавказгъа гарантияла бергенди

Премьер «Ривьера» резиденцияда иши кабинетине кеп кезиледе кесин Сочида айлануучу «Нива» машинада бла келгенди. Ол кезинде министр аны саклагъан кабинетне поплер Александр Хлопонин сауугъа берилген сактиан упаквакадан улуу, къаралым-мор тышы бла Север Кавказны айнытууну стратегияны чыгарып, СберБанкны башчысы Герман Грефге къоргозте тура эди. Ол, омакъ стратегияга кез жетирип, премьер келгинчи дертер кесини И Рабина тюрлеп къарайды.

Владимир Путин жыйылганла буюн 2025 жылга дерт Север Кавказы айнытууну стратегиясы къылып этилгени билдиреди. Биз билгенден, анда хал артык тап тойлоду, анга таракта шагытлык этелди, - деп белгиледи Путин. - Болсада экономиканы айнытуу жаны бла бизни планларыбыз бек кереклиди эмда магъаналыдыла.

Владимир Путин жыйылганла буюн 2025 жылга дерт Север Кавказы айнытууну стратегиясы къылып этилгени билдиреди. Биз билгенден, анда хал артык тап тойлоду, анга таракта шагытлык этелди, - деп белгиледи Путин. - Болсада экономиканы айнытуу жаны бла бизни планларыбыз бек кереклиди эмда магъаналыдыла.

Владимир Путин жыйылганла буюн 2025 жылга дерт Север Кавказы айнытууну стратегиясы къылып этилгени билдиреди. Биз билгенден, анда хал артык тап тойлоду, анга таракта шагытлык этелди, - деп белгиледи Путин. - Болсада экономиканы айнытуу жаны бла бизни планларыбыз бек кереклиди эмда магъаналыдыла.

Жыйылыуы

Акъсакълланы аксыллы сёлзери

Бахсада акъсакълланы шахар администрация бла ветеранлары совети къурагъан жыйылыулары болгъанды. Анда тукълманы келечилеринден 42 адам къатышанды. Террорга къыжау корешуу жаны бла комиссия секретари Хамид Зевуев тамата тёлло адимлар хар заманда да эмпликери, омулукълары, иш кёлпюкюери бла мактаулу болгъандыла, деп белгилегенди. Кюреми ишде аланы намысары улуу магъананы тукълды. Жаш адамга ветеранлары айтканыра, аланы огуруну оюналарына бла насихаткына къылак салса, ол аланы терс иштерден тыярыкды, экстремист эм террорист къурулмага къырауыра улуу магъананы тукълды. Жаш адамга ветеранлары айтканыра, аланы огуруну оюналарына бла насихаткына къылак салса, ол аланы терс иштерден тыярыкды, экстремист эм террорист къурулмага къырауыра улуу магъананы тукълды.

Ветеранлары шахар советини председатели Забид Богатырды акъсакъл къартланы улуу кёлпюкю этмеге чакырганды. «Кесигизи жуукъ адимларыгъыны бла алуларгъыны бирге жыйып, ала бла ушакла бардыргъыз. Бизни сабылбиринчи экстремист къурулмага къошулулары улуу кёлпюкю, тукълмагъа айып келтирриге болгъунун аныгъатлыгъыз. Бизни халкъларыбызла къаллай иги затла - адалте, тёрле болгъан росседе да, аланы тиритилги. Ала барсы да, аны келген жаш тёлло адели болгъура юриетуге болушукълдыла», - дегенди ол.

Таму

Академиклени саны ёгенди

Майкогда Адыг (Черкек) халкъла аралы илму академияны жыйылыуу болгъанды. Аны президенти Адам Нухиев байлыгы жолда академияны келечилери илму, культурада эм искуство болгъунан жетимилени юсюнден билдириу этгенди. Тобушегиз къатышкандыла Адыг Республиканы Президентини Аслангерий Тхакушхонов алгыншы республиканы премьер-министри орунбасары Алексей Петрученко окъугъанды. Жыйылыу барган кезинде «Адыг (черкек) таракны бла филологияны шындоого проблемалары» деген

темага жораланган халкъла аралы илму конференция да бардырылганды. АИМ-ны уставы бла тийишликте академиклени кертти член-корреспондентлери айыруу да болгъанды. Алай бла академиклени саны професор-доцент А.Тажево, Ю.Шекичаев, Т.Борукеев, А.Беве, З.Миркова, З.Бижиев, биология илмулары кандидаты А.Бецук, юридикалы илмулары доктору П.Табисимов, социология илмулары кандидаты Атабийланы Алим эи РФ-ни жазыучуларыны сосоуну келеси В.Копляков къошулгандыла.

Жазылыуы - 2011

Хурметли окъучула! Биринчи сентябрьден 2011 жылны биринчи жарымына жазылыу кампания башланганды.

«Заман» газетге сиз сызны къайсы почта бёлмонде да жазылырга болушкъуз. Жазылыуу аты айгъа багъасы тюрленмегенди, алгыннгылай къалганды: **356 сом 10 копек.**

Бизни индексибиз - 51532

Къырал Думаны Председатели Борис ГРЫЗЛОВ:

Интернет-приёмныле айырычуланы бла депутатланы жууукълашдырадыла

Жангыртууа жол алган Росседе Интернет жазуу мардагъа айнады - граждана ючюм да, властыла ючюм да. Ол къырал башчылык этуиоу ишин къаллай бирге тынх неда къыйн этгенини юсюнденди Къырал Думаны Председатели Борис Грызлов бла бизни сыйлашты.

Борис Вячеславович, Къырал Дума къырал властыны оргналары арасында Интернетге бек алгъа чыктыналдан бириди. Аны ишине ол не торлю себеплик этгенди? Иш кёлпюкю болганды. Жаланда былыны башында Думаны приёмныле гражданадан алты мингге жуукъуу обращение келгенди. Закон токъташдыргъанча, аладан бири да жууапсыз къалмагъанды.

Бизни официалъны сайтбыз къырал оргналы бек кеп къатышхан сайтарыны онусуну сананы киреди. 2009 жылдан аны 2,5 миллион адам хайырлангандыла. Интернет болушулу бла аладан окъунда этилик ишлени юсперинде билрге, берилген законопроектле бла шагырты болуурга, ала къалай баргъанларын билип турургъа, планж жыйылыуу телевизор бла тюрлюле берилуочуна къаргъа болуурду. Видео-беруочу нызамында

Акъры 2-чи бетеди.

Эсепле чыгарыуу

Муниципалитетлеге белгиле салгъандыла

КъМР-ни Президентини 2009 жылда 10-чу апрельде къабыл этилген Указына тийишликте Къабарты-Малкъарны Экономиканы айнытуу эм сатыу-алуу министрствосу озгъан жыл республиканы районларыны бла шахарларыны жер-жерли самоуправление оргналарыны ишлерине багъа бергенди. Кёрюмюде жер-жерли администрацияла статуправленигъа берген тарихиле кере чыгарылгандыла.

Иш юн кезиге юлешип билганды. Биринчиден, администрацияны башчыларыны иши бек ёлюме кере тинтилгенди, ол санда муниципалитет иши къалай къурылганына, адалте жашуу журтла бла къалай жалчытылганына, аны сатып алырына онгла къалай къурылганына, жашуу журт-коммуналъны молк, билим берги, сауулук саклау сфераларда болуурлача мадарла этгендеги бек багъалы тёлленгенге бла къалгъанына, инвестицияла къаллай бир болгъанларына къаралганды. Экинчиден, бюджетден бёлонген аума къалай къоратылганы тинрилгенди. Ючюнчю, администрацияла муниципалъны къурылууа къурулмага юлешингенди эмда

Алгышылганды

«Адамла ахшылыкны унутмайдыла»

Арсен Каноконун атына Аны Къабарты-Малкъарны Президентини къулыгуында къалганы бла алгышылгандыла. Аллеппону, Юмисну, Дамаскны, Курдистан, Мардж-Султанни бла Аль-Касуданы бирге жандуурып, биригулерини, Сирияде жашагъан четеу адыглана атларындан Дамаск шахарны черкек жандуурык биригуиоуу башчысы Акрам Исхак эм секретари Рихиди Глишидж Арсен Каноконун КъМР-ни Президентини къулыгуында къалганы бла алгышылгандыла. «Сизге кочло сауулук, узакъ ёмюр, Къабарты-Малкъарда жашагъан халкъыны жашатхан хайырлы иш тежей-биз!» - деп айтылды телеграммага.

КъМР-ни Президентини сайтына да (www.president-kbr.ru) келюдеде алгышылганды. Москвачы Тамерлан Окуев былай жазды: «Сиз республиканы кеп миллиардылы борлары бла экономика эм финанса жаны бла проблемалары бла, тюрлю айтканда ала, эл молкде эм КЪМР-да таманламангъан вопрослары бла алгъансыз къолгъа. Республиканы кёлпюрге итинуюлогоско хайыр келтиргенди. Ахшы ишлерингиз адамланы юрелеринде кеп жылгъа къалгандыла ишлесимизе, адалте, Кавказы халкълары ахшылыкны унутмайдыла».

Кесини атын айтмаган нальчики тийиштуруу пискисунда уа былай белгилгенди: «Биологиялык КъМР-де жашагъан халкъыны кёлпери кёлпюриюлду. Тийишлик рынок байлымыкъланы токъташдыруу кезинде къыйынлыкларга бошдан къыжуу союлемегенлерин хар ким да сезгенди. Сизни республиканы башчылыкында къалгандыла - алгъа жангы атам этерге онгду. Биз Сизни жангыбыз. Сизни башчылык этуге ухмергиз, адамланы проблемаларына илму кёлпюкю этмегингиз республикада жашагъанла тамбалагъа коннегъа басынуулуу береди».

КъМР-ни Президентини бла Правительствоуну пресс-службасы.

Тинтиу

Продуктланы багаларны артыгы бла кёлпюргенни жууапха тартырга

Аш-азыкъ затланы сатын рынокда къауылганы катарла азаймагъанды. Ол жаны бла болууну илгендеди мурат бла этилген мадарлагъа (мирзюну тышына сатдырмау, Минсельхозну мирзюу эм крүпала хар кимге да жетерикирини юсюнден завленилгени) да къарамай, багъала тохтаусу ёсюп бардыла.

Росстатны билдирюлерине кёре, грекчаны багъасыз бир айны ичинде 35 процент къошулганды. Ол кёрюмю да къурыланы жанындан мадарла этинуоу излейди. «Сатыу-алуу юсюнден» законга тийишлиликте аш-азыкъ затланы социалъны жаны бла улуу магъаналары болгъанларына (бала тамареда 24 болуучулук) багъасын 1 айны ичинде 30 проценттен кеп къошулса, къыралны жанындан этини мадарла этину изленеди.

Аш-азыкъ затланы поставкчилерини, розница токенли ишлерине мындан арысында Федералъны анти-монопольная служба эм Генпрокуратура окъуна къаты келтириу этгендеги турмуша кереклиди.

Социалъны жаны бла улуу магъаналары болган продуктланы багалары бла байламлы 59 иш ачканбыз, - дегенди ФМС-де. - Ол компанияла, бир бирлери бек кёлпюшлешип, аш-азыкъ продуктланы багаларын бек кёлпюртедиле. Алагъа жыллык фидайларыны 15-шер процент тазирге бериле тошериле. Ол а миллионла эм миллионла бла саналгъа сом болушкъуз - тазирни ёлмеки компанияны уллулугъуна-итчелигине кере токъташдырылкъыды.

Аны бла бирге уа правительство бир-бир членчирини оюмларина кере, багъаланы ёлмечерини токъташдырыуа къарарлы къатышууну тогъте санамагъанла да бардыла.

Бизни бай сынууларгъа ышансак, багъаланы ёлмечлерин токъташдырыуа къыралны къатышуу хар заманда да дефицитини эм очерелдене чыгарып тургъанды, - дейди Аркадий Дворкович, президентни экономика вопроста жаны бла болушкъуучусу. - Ол а бир-бирлелге багъаланы торпунелеринден эсе осал ишди.

Къалы-алай эсе да, чиновник токъташхан болууну тогътенени аспамсыноплда грекчаны табарыкъ тоюлосоз. Алай, бирси жанындан а, ол крүпа бар жерде аны багъасы бек улпуду.

Минэкономразвитияны айтынууа кёре, бир-бир областьта грекчаны багъасы 1 айны ичинде 80-ден артык процентге кёлпюртедиле. Ол бек багъалы бардыгъа айлануу къалганды, алай чексиз бузулукъларга къажуу корешин бардырыргъа керекди.

Интернет.

Жарсыу

Эссизликни хатасындан

Ючюнчю сентябрьде Минги тауда Монгол халкъ республиканы атын юрюткен тёлпеге кёлпюриюлду юзюнюнде (3 минг 870 метр) Калугадан келген 39-жыллык бабас Роман Глыбовский таудан кетгенди.

Жолгъа ол сынами болмагъан альпинист къыз бла чыккъан эди. Жарлуу ишни юсюнден айтыргъа сау къалгъан кутхаруучуларга жалганда ингирде жетгенди.

Эпрус илзюу-кутхаруу отрядына таматасы Тинганы Борис: «Биз аны ёлюгюн тапкъычы излерикчи», - дегенди. Ол айтханга кёре, ала жолгъа кутхаруучуларда белгилемей эм инструкторлы ёлман айтхангиз эдиле. Асламында жарсылуу ишле аллай эссизликни бла улуу кёлпюлюкю хаталарында болуудыла.

ТАПАСХАНЛАНЫ Аминат.

Не къыйын ишден да архта турмагъанды

Чирик кёлно жанында - пол бахча

Жалган терслеу

Тамата тёлуден къалган шуёлуккуну жангырта

2 бет

3 бет

4 бет

Кырал Думаны Председатели Борис ГРЫЗЛОВ:

Интернет-приёмныйле айырычуланы бла депутатланы жуууклашдырадыла

Ахыры. Аллы 1-чи бетде.

- Законопроектлени битеу халкыны сюзюнуө бериню нийетине сиз кылай кырайсыз?
- Онг кёздөн. Адамлагы көбюрек тынгыларга керекди. Федеральний эм регион даражада, жер-жердеде аспамлы тынгылауа, жамаут сюзюле эм сорула керекди. Бизнеси, аспамлы информация органына, жамаут организацияны келечилери бля ишени болумуну эмда айнууну онгларына юслеринден заманда ачык эм дайым сюзю керекли вопросланы тынгыла тамакталарга онг берликди.

- Полицияны юсюнден законопроектни сюзю баргында, Интернетни хайырлануучулары ары кошунуу сынуу ачык кёргозтеди: аллай сёлешуле властка, жамаута да керек болгыяларын. Аны шарт хайыры болукчу.
- Мен ачык эткенден, Интернет болушулу бля парламент тынгылауаны бардыруу практикасын Кырал Думага кийриуню магысансы барды. Он аны конгрессиона палата кыабил кёрюнчю, башхаа айтханда, биринчи

- бериледи эмда аланы жалаанда ючөн бири законлу кюк ала-нопроектке кёре хар гражданинге бля айыручуга келесирне аспертююрлени. Аппаратны торлю-торлю управленяларыны ишлерин кёргозтеди, нек дегенде, хар законопроект, ол кыабил этилмей эсе да, кыаруну белгили бир процедурадан этеди.
- Законну жазган тынч тойюлю. Бйагда бегирек бля формулировкала уллу магыяна тутадыла. Ала жюрюктонген законодательствого терс келмеэге керекди негда, болгон праволу конструкцияга танмай, «хауада тагылып турурга» керек тойюлдоле.

- Бизде сау Праву управление ишлейди, аллай структурада Правительство да, Президентни Администрациясында да бардыла, граждандыны онуларын да алаай ресурс жокуду. Болсада ала айырган эмда кыяралны башчылык этген биле ресурсларына таный, наказына толтурууга келесирне борч алган депутатла бардыла.
- Кёл айыручулалар бир бирде депутат алай тынч тобеп кыалалмайды, кёле уа ала кимни айырганларын да билмейди...

Журналистлени бир ниетлиликлерин сиз неде кёресиз?

8-чи сентябрь - Журналистлени бир ниетлиликлерини халкыла аралы конююда. Бу датаны тарткыны юсюнден айтханда, 1943 жылда 8-чи сентябрьда Германияда Чехо-ловакияда журналист фашизмге кыажо жазынуу Юлукс Фучик этперюктонген эди. Ол битеу дуняга терме жазган «Репортаж с петлей на шее» деген китабы бля белгили болгонды.

XX ёмюрно ахырында уа ООН-ну конференцияларындан биринде 8-чи сентябрь Журналистлени бир ниетлиликлерини халкыла аралы конююда тохташдырылганди. Алай бля бу усталыкны адамлары бире болганылар, бир бирлерине туткучулук, болушулу эттеринери, келесирне-киликлерин кыоруулаганыларн кёргозтедиле.

Гуртуланы Расул,
«Кабардино-Балкарская правда» газет.

- Хау, барды. Биз дайым да бир бирибизге болушакы, туткучулук этебиз. Алай ол официалний халда угбай, бир бирибиз бля шувулук жюрюктенбиэни хайырланданды.

теринерк тинтип, проблеманы кёргозтеме десенга а-аманса.

Дагында журналистлени союлары бардыла. Алай ала бизни бириктирирча бир торло ш бардырмадыла. Бир ниетлилик болмаса, кеси алдында ишлейлык тойюлсе. Бир болсак а, бюсюреленге, бюсюреленгенге болсада да, халкы ючюн ишлейлык эдик.

Самара САРАЛЫПОВА,
Кыабарты-Малкыр кырал телевиденияны режиссёру:

- Бирде барды, бирде уа жокуду. Он а биргенге ишленге адымкыны халкы дуняга көз кыарамларына керек болады. Бирлери бля келишиулук табаса, башхаа бля ахыра угтай. Журналистле да бу жорукта кёре ишлейди, жашадыла. Келишиулук да анга керек болады.

ГЕРИЙЛАНЫ Асият
«Жагылыксызны» редакциясы

- Мен омон эткенден, хар конюк ишбизде барды. Алай бир бирибизге болушулк этуу, праволарыбыз кыоруула дегенча затлада уа жокуду. Сёзге, журналистлени профсоюзун, негда бир башха биригүү кырап, иш бля байламлы проблемалар болганында болушчура этпасаэк эди. Алай аны юсюнден айтхан окуяна этпейди.

Ибрагим ГУКЕМУХ,
«Горняк» газет.

- Жокчу. Нек дегенде бизде журдиктика жоку орунундады, жарсыуга, аспамды кёргоенин жазуу бля чекенил кыалдык. Бир ниетлилик а властыны негда бизнесни, конюк структураланы, башхаланы жанындан кысыулык болса тууады. Биз социалний изилмени толтуруубуз - халкыла информация берейди. Он себептен праволарыбыз, ишбизге тек сапымыйды. Аны конюк бир ниетлилик да керекмейди.

Олег ГЕЙНОВ,
«Газета Юго-Кавказа» редакциясы

- Сёзюсз, он керекди. Алай ол бизни арабызда барды деп айттылык тойюлме. Бир ниетлилик битеу Россиеда да жокуду. Сёз ючюн, тын кыраллада бир торлю ише келесирне оюмларын, анча кыажуу негда ыразы болганыларн жамаут, биригип, бир жаны болуп, алай билдиредиле. Бизде уа халкыны зор бля жаздыла.

Мечилианы Асхат,
«Советская молодежь» газет.

- Ол бир ниетлиликни кылай аныгалауанга керекди. Сёзге, жазган статья ючюн оид жууакча тартас, бизни журналистле мен жаныла шартла болушкымуду? Билмейме. Алай хар конюк ише уа бир бирге болушу, туткучулук этуу барды.

Залина ЖЕРИШТИБЕВА,
Кыабарты-Малкыр кырал телевиденияны берунерини редакциясы

- «Журналистлени бир ниетлиликтери» - бек сейирлик байрамды. Кертисин айтханда, он болуурга керекди. Жашауда, ише да торлю-торлю болуулага тошсе. Алай эсе уа, бир бирибизге болушчура, бир жаны болуурга, кесибизни сейирлерибизни кыорууларга керекди. Болмаса, аны ахыры не бля бошалгысы белгисизди.

Алик ХАЖИКАРОВ,
«Адыг псалом» газет.

- Барды деп билмейме. Мен журналистикада 30 жылдан артык ишлейме. Алгын, совет заманла да, бир ниетлилик бар эди, бусагытада уа бу сферда ишленген бир ишны угтай, башха-башха мурадланы толтурууга анга ишлейди. Бюсюрелде кыалайды? Закас бля статья жазсан - итисе. Алай

Басмага ТИКАЛЛАНЫ Фатима хазыраганды.

Ветеранла

Не кыйын ишден да артха турмаганды

Кёбюнчюлюкю кыйынлыгын сынган, Орта Азияда очдөн-жалонгончондо ёлюп кетмеэ ючюн, бошларны мадар этген кыарт, жашауларды кёл болгыядыла. Аллайлар ичери - Сюзайланы Бекмырзаны жашы Жамалны - юсюнден бир кесек жапар айттырга сие эдим.

Жамал 1929 жылда Бизынгы тарында Тёбен Холам энде тууады. 1938 жылда юйор Ак-Суу элини ючюнчю посёлкасына кёчеди. Мында да Бекмырза бу жерли «Коммунар» колхозга ишлерге тохтады. Алай 1941 жылда он сунмай турганлай дуниядан кетеди.

Ол заманда Жамалга жалаанда онки жыл бола эди. Юйорде ол тамата болганды, анасы Дюгенден сора да, эгечерини Зайнаф, Шахаруу, Шамкызы, Захират эм кичи кыарындашлары Хасан бля Алидар өсгенди. Энди уа юйорюно ачдан-жалаангачдан кыоруулауу кыйын борчу жашны боюнчула тошери.

ичинде тагылып турганды.

Бир кесектен жашуу иги жанча айла-башлайды. Жамалны анысы бля эгечерини чоногондор башхаала куорешенди. Болмагычан кыйын кёл иш эди ол, алай анга иги багсы бичилип турганды. Жылны ахырында кёлге бир тонна балтуз, ача, будай, пиринч эм башха ол мяюк продуктла бериле эдиле. Алай бля юйор аггы юсюне болады.

1964 жылда Жамал инек саууучу Беккиляны Лейла бля танышды эм бир ауукт замандан экиси да юйор кырайддыла. Алапта эки жаш - Исмайыл бля Исхак тууадыла. Кыргызыда жашуу аман тойюл эди. Алай жорек ала журтка тартханай турганды. Колхозну онуучлары не бек тилеп куорешген эселе да, 1966 жылда юйорю бля бирге Кыабарты-Малкырга кёчюп келеди, «Ак Суу» совхозга малчы болуп ишлерге киреди. Мында 2001 жылга дерри урунады. Пенсингга заманы уа 1989 жылда окуяна жетген эди. Алай ишсиз туралмаганды. Онки жылны совхозда куорешип турганды. Аны урунуу стажы саулаада алтымыш жылды.

Улуу Ата журту урунуу кезиню. Кылда саут туталыкыла барысада фронтка кетеди. Анга уа кесини тегилери Бачиланы Чута эм Хамангерин бля малланы юкюрге жайтыкылагы чыгаргыга тошеди. Кыошну таматасы Елмезланы Азор эди. Онки адамдан кыралган бригаданы кыарууанда 200 тууар эм кюи сорюну болгыядыла.

1944 жылда сегизинчи маргда малкыр халкыны Орта Азияга кёрюргенде, солдатта тут жайлыкыла ишленге отузга жууук малчыны, андан энише тойюр, соргонгени ашарылады. Жамал жерлешери бля бирге Кызыл-Кыяга тошеди. Анда шарты дорбундан кёйорню тышына чыгаруучу болуп ишлеп байлайды. Ол заманда шартканы сыйлы болганды. Анга общежитиде фатар бериледи.

Жамал бля Сюзайланы Илисны пропускарлы болмагыяларны ючюн миллиционерле тутадыла эм экиси не да онёрт аныны тормеде толтурууга тошгенди. Болсада аланы ишлерине аныгалаулары болгон, тюз ниетли адамла кыарал, алыкыла онапы жыллары окуяна толмагыяларын эсге алып, жиберип кыюладыла. Ма аллай чурумлагыга тошгенди юйорю иш кёлбешгинчи. Ала уа Кант району III Интернационал колхозунда жашай эдиле.

«Ак Суу» совхозда да Сюзай уллу махтауга тийишли урунуп турганды, сыйлы грамоталагы эм ача саугалагы бир нечча керге тийишли болганды. 1980 жылда ол «Социалист эришюуде хорлаган» деген белги бля саугаланган, 1985 жылда «Коммунист урунуучу ударииндеген ат аталады. Жамалны соруты совхозну сыйлы кызангысында кёл жылланы ичинде тагылып турганды.

Алай эрким, кент тозледе ишлерге юйоринген адам шартканы жаратмайды. Кесини юйорюн табип, ары барырга атингенди. Ким эсе да ала Фрунзе шахарны кыатында жашаганыларын айтды. 1945 жылны кош артыны ахырында, властыла ден эркинлик алмай, ол кесини тегилери Бёзюланы Дауу, Бачиланы Жашау, Сюзайланы Илис эм Даууула Даша бля бирге жууктылар ишлерге Кызыл - Кыядадан жашыртын кетедиле. Темир жоп

бля барырга ону эттедиле, бир анды ичинде Ташкентте этедиле, жолда ачдан да кыйынлагандыла.

Жамалны бля Сюзайланы Илисны пропускарлы болмагыяларны ючюн миллиционерле тутадыла эм экиси не да онёрт аныны тормеде толтурууга тошгенди. Болсада аланы ишлерине аныгалаулары болгон, тюз ниетли адамла кыарал, алыкыла онапы жыллары окуяна толмагыяларын эсге алып, жиберип кыюладыла. Ма аллай чурумлагыга тошгенди юйорю иш кёлбешгинчи. Ала уа Кант району III Интернационал колхозунда жашай эдиле.

«Ак Суу» совхозда да Сюзай уллу махтауга тийишли урунуп турганды, сыйлы грамоталагы эм ача саугалагы бир нечча керге тийишли болганды. 1980 жылда ол «Социалист эришюуде хорлаган» деген белги бля саугаланган, 1985 жылда «Коммунист урунуучу ударииндеген ат аталады. Жамалны соруты совхозну сыйлы кызангысында кёл жылланы ичинде тагылып турганды.

Алай эрким, кент тозледе ишлерге юйоринген адам шартканы жаратмайды. Кесини юйорюн табип, ары барырга атингенди. Ким эсе да ала Фрунзе шахарны кыатында жашаганыларын айтды. 1945 жылны кош артыны ахырында, властыла ден эркинлик алмай, ол кесини тегилери Бёзюланы Дауу, Бачиланы Жашау, Сюзайланы Илис эм Даууула Даша бля бирге жууктылар ишлерге Кызыл - Кыядадан жашыртын кетедиле. Темир жоп

Ол шёндю ишлейди. Алай юйорде да абори бля кыармашмай болмайды: сабийлеге агагачдан илпюла, коюшунларны бирине чёгюк, башхасына ююрек сапла ишлер, башха жумушланы да тындырап. Бизни юйорюбно кыатында бир кызуим акасакзал уллу жатма ишленгенди, ол а кыууанда, бушууда да бек керекли зат болуп сюелгенди. Аны кыоруулушун бардырууну башламчыларында эм анга тири кыатышнанладан бири Жамал болганды. Кыякса айтханда, ол башха огуурлу жумушланы да кыолундан келгинчи этеди.

ПАССАЖИР АВТОТРАНСПОРТ Кыоркыуусулук эмда таплык

Бу суратдагы жаш Черек район Огъары Жемтала элинде жашайды, водителчи. Он адамланы элден Нальчикке

арттеден бери ююрютеди, алай хар кезилуу реисан анга биринчи керге баргычана кёрюнде. Нек дегенде сактылык, жолда

Сыфатын тюрлендирликди

Бизни шахарны халкы солугтан кыультура араларында бири Долинскедеги «Курузалды». Кёл жылланы ичинде мында спектакль, концертле кёргозюлуп тургандыла, кёрючюле кыралгандыла.

Алай арт жылланы ичинде ремонт керекли болуп, ол мекен бош турганды. Бюгюнлюкте уа кырал анга эс бурганды эм жангырты ише башлангандыла. Аланы чекленген жууупылыкты болгон «Кыабилдик-реконструкция» общество (директору Мухамед Бегюдо) бардырады. Чыактаны начальниги Охов Борисге, тобюп, бизге былай айтханды:

«Бизни ишбизини магыанасы мекенины толусунай жангыртыуу. Огъзан ёмюрно алтымышчы жылларындын бери былай уллу жумушла бир заманда да бардырмагандыла мында. Эски кыруулу элементлени кетерип ишбизини алай башлауу керекли. Электр, видео системала, газ бля жалчытуу, канализация толусунай алышдырылыкыла. Юй башны жангыдан жабаркысыз, жангы төрөзюле, эшикке орнатаркысыз, сакканы жангыртыкысыз эм кёл баша магыананы затла этиликди.

Ишбизини блямени кёл болганы бля байламлы объектини кыала хайырланарга берлигибизни юсюнден шёндю айтханды. Биринчи кезинде жангырты ишлеге 60 миллион сом бёлюнорюкю, смета бля берилерге керекли ахчаны блямени уа 80-90 миллион сомду.

УБАШЛАНЫ Мурат,
Суратны автор алганды.

ОЮМ

Ётюрюк аракыны тюкенледен кыурутурча

Росалкогольрегулирование аракыны жарымлютик шөшасыны багысаны 110-117 шөшасы дерри кётюрюрге деген предложение бергенди. Бусагытада ол вопрос правительстводо сюзюле турады.

Аны юсюнден ахыр онуу кылапай болуучу вице-премьер Сергей Собиннини башчылыгы бля бардырылык кенгешде белгили болукчу. Жангы багызаланы юслеринден правительствону бегими уа кюз артында чыгаргыга болукчуду.

Росалкогольрегулирование ны пресс-службасында айтханларына кёре, багызаланы кётюрюуню юсюнден документ барды, алай черттилик белгиленингенде, мизсезуно бля спиртни багылары иги да өсгенди. Аракыны бек аз багысы да шарт тохташдырылыгыны юсюнден да энци

айтхандыла пресс-службада. Быйыл январьдан башлап тюкенледен ачык сатылган жарымлютик аракыны шөшасыны багысы 89 сомду. Алай тарихини властыла сатыудан жашырын аракыны кыстар мурап бля тохташдырган эдиле.

- Властыла муратларна жеткендила - багысы 50 сом болгун жалган аракы тюкенледен кыуруганды дегенди - Алкогольну Федеральн тюкенледен ачык сатылган тинти жуаны бля анан директору Вадим Дрозбиз. - Жашырын сатылган аракыны энчи иеледен, алгынча ач, гаражлада, фатарлада эм алай башха жердеде сатып алырга онгла табылдыла.

Интернет.

Узак Къазахстанда Павлодар областынын Павлодар районында Павлодар областынын касында болган бир иштин чарты да унутулмаймы. Андан бери 56 жыл озганды. «Аны эсимден ахыры да кетеримин. Басынчаклыгы, ыспасынчаклыгы башыбыздын басып турганымды, жергиинги, жергиинги да не кыйнайма», - деп бир-бирде кек-кесиме алай да айтамы.

Болса да о мени ычкындармайды, кыайда да «жоклай» турары Баян, аны халпарын айтыпчы, манга тынчлык болук болмаз деген жыйпадан алганмыа кыламы кыламын.

Биз жашаган посолкада ишчи жаш төпкөнү икиги шолу бар эди. Манга аттестат кереклиги жок эди, нех дендеме мен ары кесибиде институту биринчи курсун семестрин бошогандан сора тошкен эдим. Алай, билгенчиги унутуп кыйлаидын деген акыл бл, онуучу класска жорюген кибик эте турдум.

Мени бля бир партада Пожровка Клава деп бир кыс отурарды. Негиси айтамы, болмаганыча чырайлы. Мени асылымда анга калкырада этер умут бир заманда да болмаганды. Не ючюн дегенде биле эдим сойген жаш болганым. Москвадан келип ишпей эди. Клаваны адамлыкты ариулуудан кем тойлоп эди. Кызыксыз, биз бир бирибизни тап кергенбиз.

Бир юн о а, манга терс кырапал: «Мен а сени идеалга санап турганмы, сен бетсизин», - деди. Не айтырты, кыайлы жуу алпарга билмей, бир атуу кычкыл тилим тууганыма болуп турдум. Айтайд, ачы туйди манга мен уллу журмет эткен, намысын керген кызын айтыган.

«Не болганды, не аманыгыны кыргенге?» - Кесинг бек ити билесе сөз не затты юсюнден барганым.

«Ахыры да халпарым жоккыду»

балам, ким эсе да санга мени юсюндөн тил этгенди.
- Угай, ол тил тойлоюду. Сен мени нөгөр кызым Валнына намысы бля ойнаганын, позо - аржылык деген этер керюшегене. Бир да болмаса да, мени бетими этсенг эди уа...
Кертисин айгам, мен акыл-балым, ким эсе да санга мени юсюндөн тил этгенди.

Эгерини

Жалган терлеу

лы, намысына сакъ Клаваны Валла бек нех шүкүлүк жорюктенин аныгмайды. Ол аны ким болганын кылай биле болмаз деп, сейр этип турганмы, алай айтырчы уа басынгамызды.

Валла эгер эриги жорюктен (лйгко поведение) кызы эди. Посылка аны бары да билгендиге. Ол чымчак ак бетли, сары чачлы, сары кыашлы, алаша болуу кызы эди. Эриши эди деп айтканым, немыши жак Фокс Ликтинфельд бля башында аты сагырылган Гончаренко келген эдим.

Бир жол ол манга Клавадан писмо жиберди. Сойегенин, мени ючюн этгенин айтып. Мен а жуул бермедим. Валла посылка поликнижикаде мексестра эди. Манга дерт жетидир мурат бля Алик (манга алай айтычу эдиле анда) мени намысын бля ойнаганды, артыкчылык этерге керюшөгени деп, унастойный милиционерге жалвөгене жазды.

Көпчюночю оюсондан аллай тарыгырты уа эе бурмай кыайлы кырыксыз эдиле! Лейтенант Сапаров мени жоккырып, дунинчи аманан тылды. «Мен сени тормедче чиритимей! Көресиме сен аны, кыайдан эсе да келген бандит оруслу кызыга артыкчылык этерге керюшөгени!» деп, мени бир жагына партоду. Ургаы а этмедим.

Алай бля манга уголовный иш ачадыла. Быйла да быйла деп, хачарыш ишлеген жорюкте айтканды, нөгөрленин сейргетамашагы кыалды. Семчиин Василий Гончаренко уа: «Кыарачы сен ол саяккы, бетине улмы, кыайлы жазганды алай! Анга артыкчылык этер кереклиси жоккы» - деди. Сора барып, предпрятнына бек инженерлериндеп бля баш механигинден тилеп, манга ашыны характеристика жаздырды. Ким билгенчиги, эгер эриги жорюктен айтканым бля. Ол бир уллу процесс тойлоп эди, болса да оюд эди.

Район суд район арасында эди - Успенка деген элде. Мени жаңымдан шөгүт болуп сюегирге шорюйдим - немыши жак Фокс Ликтинфельд бля башында аты сагырылган Гончаренко келген эдим.

Манга екол тутаргы бөлүгү уа да билдирмедим. Көпчюночю а аз да бир сытып талпакка, оптурмай кырыккы тойлоп эдиле. Мени айтканыма ийнамайды. Василий, ерге туруп: «Ол кызыл эпюрюктөн жазганды. Мен Алик бля бирге ишлегени ол жыл болды. Ол алай этер амалы жоккыду. Аны тангынанладан бир киши да ийнарчылык тойлоюду саяк кызын айтканын!» - деп кычырды. Сюдино жыйналууда кесин тап керюшөгени ючюн судан аны залдан кыстыды.

Яков сабыр акыллы жаш эди да, анга сөз бергичин тынгалап турду. Бу ишчи юсюнден сен билесин, не зат айтпалкысыз?» - деп соруу аларында, акыртын арга ула

башлады: «Тиширтырты артыкчылык этерге мурат болган жашыл турары ишлегенди. Алай да, мен көргөнгөм. Жаландан бир затты билем: Аликке жалган азда айтканынмын. Артыкчылык этер керюшөгөн угай да, ол асыры улпачканды, кызы бля сөбөсү ширге да базымайды. Мен, кел

ол неча бу кызы бля таншчыдайрым десем да, унамуруду. Валны уа анга не дерт болганын билмейме, алай этерюкчю жазганына аз да ишекилми жоккыду...»

Ишчин болушу тиз болганынча айтырты, кышмай, кыоратмай. Кычан, кыайда, не заманда тобегенин Кульбөө сага?» - деген соругуа бля алай жууапалды.

«Кызым немиши болуп, юйге кетерге тобегенинмей, Алик кичи келди. Поликнижикада адам кылмаганды эди. Жукк да айтайм, тутул мени полгза аударуу. Мен, кычырчык этиме, тиксенг, сюдеге тарыгырты жазгакыма дегендеме, кыорккуп кыойганым.»

«Ары дерт Кульбөөни таныймиз эмизги?»

«Хау, тенг кызым Пожровка Клава таншчырганды да. Андан сора тыбоще-тобеше турганымсыз.»

Угай, ол мени излемегенди, мен да аны керюшөгөн көсөнгөм. Мен аны жараткан жаш тойлоюду. Поликнижика уа аман немети бля келгенин көргөтсө эди...»

«Мен Вали айткан юн сагат тертеме кекеги сименде ишлерге барганмыа, поликнижикада аягыым басмаганды, аны билген кыйын тойлоюду, туз чыгаргыла» - деди.

ан аргеталаны машинистлери кыайсы кычани ишлегени жазып турары дегендеме, кыши кууныча да алмайды.
- Судья Белоцерковская: «Терюлимге жегидериме?» - деп сорду.
- Хау, жегидирме. Көпчюночю кара чегиде. Аны себегели уа мен терме, - дедим.

Кимни эсе да манга жаны арууган болур эди. Судья характеристикамы окуйду. Аны тюз жазгырты аны ишеклиги болмаганын билдирди. Мени башыма аркин эттиди. Валгя уа болмаганды атланы жазганы ючюн тазир салгырты оную чыгаргыла...»

Кылавагы жолукканымда, К саламалаштым, көргөнгө кибик этип озгартуу мүмт эдим. Ол а, мени тозтатып, жылыганд да этип, кечигинчи тиледи. «Валны уа мени босогамдан атламача эткенме», - деди. Бирвазан Пожровка сойген жашы бля Москва кетди.

Валла уа, мени керси, чимди мей, кыанымы бузар сөз айтып коймай эди. Бир жол а: «Алик, кыайра мей, сен кеп бармай алпюккө» - деди. Мен, кертиси бля да, бек аркыз эдим, сабете. Ачы туйди манга ол бетиси кызын айтканы.

«Ким алгяга өллогон көрүбөз, - деп кыойду.
Бир жылдан Валгяга өнке аруу туйди. Кюнгени бириме мен, контордан чыгып келе, эгичи кылуугумдан тутул, аны конторту талкылардан атыпанын көрдюм. Бети, бутлары да адам танымача көбөп. Асыры кырысуудан, кеси жорюкмай эди.

«Валл, сенден, менден кыайсыбыз алгя ашууршук болурубз дегерге да бир болдум. Алай өчюле турган жаш кызыга абери айтпалдымы...»

ТАУБИУУ А.

ШИМАЛ КАВКАЗ КЮН САЙЫН

Геленджикде - уллу көрмөч
8-чи сентябрде Геленджикке ачылыкч «Гидроавиасион-2010» деген мөропийтыга 130-дан ашар российи эм тыш кыраылды фирмала бля компанияла кыатышыртыкыла. «Бу жагы авиокомпания жердече, сууда да ула эм жозе билген аппаратлары кылайла болганынмын көргөзотпөлүккыди», - дегени шахарны башчысы Викто Хрестов.

Бу көрмөч 1996 жылдан бери эки жылдан бери кер бардырлы турды эм «Г.М.Бериев аты» эксперимент базды, кеси да Геленджик бухтаны жагысына орнашканды. Быйлагда 5000 күүдү метр жери болган көрмөч павильон эм эконатлагыа бля учуру аппаратлагыа деп 21 миң квадрат метр стратегиялы жер жазып этилген.

Андан сора да, «Гидроавиасион-2010» Геленджиктеги жангы аэропорту кы ай мындан ала хайырлангыча берилген учуу эм кыоучу жолун биринчи кере хайырлангыч башларыкыла. Ол жолу учулуугу 3100 метрди эм ол не торле, ула кемелени да алырча ишленгенди. Анда хайырлангыча турган учуу аппаратлагыа кыошкы стюиска да кыраылдыкыла.
Салонуу программасында авиация, аэрофлот, тенге техника, вертолбта, хауа жастыккы кемеле, экрнопленба, жерге, сууда учуучу-жозючю самолбтыга, ягиче авиациялы, бизнес авиацияны саямблтыга, пассажир авиалыгерде көргөзотпөлүккыди. Мөропийтыгы эсе Казьныи элбасы уа «Стрижи» эм «Русские витязи» деген пилотаж кыаууулары көрмөч учулары болушкыла.

Министрини жашауна субьанаклыгы
Датыксызны миллет политикасында информация эм тыш байланыштарыны министр Бекмурза Бекмурзаеваны жашауна кыоркы жоккы. Машинаны чадыргынарларында, контуизи болганды.

Республиканы правую кыоруучуу структурларындагы источник ИТАР-ТАСС-ны корреспондентине билдиргенде керсе, чадырчы уюштуруу машынаны тобоню жабгышыртып болганды. Машына кесе Аскерхоно аты орामда кеп фатарлы юйно арбазында стюискада кылагын эди.
Эрттенкиде министр охранны бля бирге иште атланганды, уюштуруу атылганды. Аны көргөн адамданы айтхаларына керсе, ведомствоню оучуучу коое турган машынадан жаралы болган окордоничи чыгаргычы, өдөрлет ишчиси эди да, машында койоп кылаганды. Министрге чыбуулук аны иши бля байланы эм этилгенди деген версия барды.

Сочи парда - реконструкция

Сочини тенгиз порту жюкте ташычу кемелге жакы болганды. «Алай оному алгыны жагы олимпада пассажир терминалы ишлеу бля байланы правительсто этген эди», - деп билдиргени ИТАР-ТАСС-ны корреспондентине шахарны администрацияны транспорт эм сывау управленийны начальниги Алексий Смиагков. Эки куротуу тенгиз кыбаакы экишлери жазылаада пассажирине ташыган кемелге ачык болушкыла, дегени ол.Келе турган айыкыда мында реконструкция ишлени башларыкыла. Причаланы торлендирген эм жангырхандан сора да, жагы инфраструктурада да таплагдырылгыла. Битеу ише бошгандан сора олтимданы арасына баш кыбаакы экишлери кыраылды лайнерине не уллулары да кыошкы этилганды.

Алай эсе да, олимплада объектке керекли кыорууш материалды тапдырчы азытайлык тойлоду, дегенди Олимпдидеа оюналы транспорт дирекциясында. Озгын 8 айны ичинде Сочи бу жылда керек болушкы кыорууш материалды топусуула айл бошашты, декабри ахырында парда алай бирни алыккыды - ол а 9 миллион тоннады.

Елтен боовик эм блиндаж табылгандыла

Кыабаты-Малкыарны оперативничлери Заюков эли тириесинде ол элде жашаган бируеню окыла бля өлпюрюктөн өлгючю, андан бир жашаган аны уа тебедире жашуу этип тургыча жарууу блиндажы тапкандыла. Аны юсюндөн ИТАР-ТАСС-ны корреспондентине РФ-ни республикада СКП-сыны Следствие управленийны чыгаргыч билдиргенди.

Елген законсу сауултанган кыауууу чели эм аны алында немыше эрттенкиде айткыган элде өлпюрюктөн бандити негери болганды. Ол блиндаж аны милиционерге бля атышкан эди. Боовик жаралы болган эсе да, кыачы кытууганды. Правую кыоруушчудан адам ачыгыманды. Блиндажда от-окыла, ашарык затула, дарманна, чадырчыуу уюштуруушаны ишлерге юйретген инструкцияла табылгандыла. Андан сора да, республиканы башка-башка районларында табыла турган чычак, предпринимательге жаңуу магыналары болушкыла табылгандыла.

Казинону экинчи кессети

Азовек терменин жаг басында «Азе Сити» деген оюн зонада «Оранкул» деген оюн комплекси кичино кыачы хайырлангычи башлаганды. «Бюгон жагыз сап оюнчалы биринчи кыауууны экишлени ачканды», - деп билдиргени ИТАР-ТАСС-ны корреспондентине Краснодар крайны бля Ростов областыны чеклерине ою зонаны кууруу уллу инвестору «Роял Тити» деген кыазан компанияны пресс-субжасында.

Казинону биринчи кессеги бышлыны алында берилген эки хайырлангычы. Анда спот-зал, казиноны эки залы, аладан бири вил-пилотенге деп кыуралганды, сора ресторатор бардыла.
Экинчи кессеги хайырлангычы берилгени бля оюн комплексе 300 оюн автоматы, 5 оюн стоп кыошуптандыла. Бир спот-зал сенабас бля катогориялы 11 номерлы бля олеи, жаз торрасса, бет-ден-бетге ойнарды деп «Инкомити» апартаментле кыуралгандыла. «Оранкул» комплекс 4000 квадрат жерни тутуды.

Аманлыкчылага ахча тыш кыраылгандан келеди

«Дагыстанда, Ингушстанда, Кыабаты-Малкыарда ахыр кезуиде криминалны болум, кертиси бля да, кыатылганды», - деп айтканды РФ-ни МВД-сыны Шимал Кавказ федералды округда Баш управленийнысы начальниги орунбасары, милицияны генерал-майору Николай Симиков «Время новостей» деген газетте берген интервьюсында.

Аны айтканыча керсе, Шимал Кавказдагы бандала тынгылы хазырангандыла, алачы ахча ула тыш кыраылды жалчыгырдыла. «Этига да, реакция коюлени оючуларды бандит кыауууны ахча бля жалчыгырды алапы таскыны ишлени бардырчыга келдендир мурат бля этиле болду. Бу а ачык көргөзтөдө быйлади бизни душманмыз «любител» даражалы болмаганды», дегени Симиков.

Шимал Кавказда тутучулыкты болмазын сойген бир-бир кыраылды болган эки ючюле, вазьбизми хайырлангыч, бандитлеге ырыскы бля болушадыла, бери эмссаралыны жибередиле. Ала кыралларыны атарында не этгенин айтпалкы тойломе, ала да, аралпы кыраылгандыкы, Кавказда урушлагыа кыатыш турганыла тутугуналары эм өлпюрюктөн ала анга шагартлык этилде, дегенди МВД-ны округ управленийнысы начальниги орунбасары Симиков.

Тынч келлю башчыланы уутыргыа

Волгоград областьда ол тошген кезуиде адамла елгенери бля байланы эки улговый иш башлагандыла. Аны юсюндөн РФ-ни СКП-сыны ол юрчи Следствие управленийнысы бандит полигондун

«Тохтадыртышан шартлагыа керсе, битеу айл айтканды, адамла жашагын 645 юйле. 45 да адамла жашауу аны кыраууу торло-торлоу магыналары болган 10 объекте жаран тошкенди, 8 адам болгыныча тапдырылгандыла, ол санда МЧ-ни эки кылуучусу да.

«РФ-ни Президент Дмитрий Медведев генералныи прокурор Юрий Чайкага Волгоград областьда болган болууу тынгылы тинтирге, муниципалитетте эм регион структурала откы кырауу мадарлыны кылай хайырлангандыны тынгылы тинтирге бурорданды. «Прокурорланы ишлери муниципалитеттеги башчыларыны жукулары бөлбюросе сюем», дегени кырал башчы.

УСТА КЪОЛЛУГА

Чирик кёлнү жанында - гюл бахча

Тегеректе кыуат сала, Малкыарны эм ариу жерлеринде бери Чирик кёлнү тириесинде аламат журта ишленгендиге. Ала аш-азык хазырлаган жерледиге. Көлге жете тебересин, белгили жырчыларыбыз аламат аузактарын айтканы. Кыач-кыаыл чычында бише турган ишчилени иилери уа, адамданы ауу сууларын келтире, кесирине чачыргандыла.

Бу тийреге келгенге таулу ашаркычкы татуларын санамай кетмейдиле. Алачы хазырлагы аламыа да жоз алгышы айтырла. Чирик кёлнү ариулуугу, белгылы да кыруу ала бля чекленди кыламыды. Кёлнү жанында таулу жон баяр барды. Узакдан окусуна аны көп торююло болулары кёлвизи кыаматдыла. Жюндөн эшилип, мын

да болмаган зат тапмазса. Чендизге келекеле, жуулука, жон кылапкыла, берке, жамычыла эм башка затла, таулу тиширчуланы кыол усталыкчыларыны шагь-алтарыча, саят тапкандан кыаркыла. Кесире да бир ариула, жолду неча оюлдада тап саклануулары да аны бля байланымы. Балауу сорютолоп консервировать этилген алай жамандынын жарам жыш, аны кыай, андан да көп заман огуучуну дерти окусуна ашап тургура жарайдыла.

Аладан бирин алачы, алачы арпакыдагылары уа бютюнда аламаст. Алай эти, сая базарны кыдырып чыгасы. Кыаууу-кыатуу жон затланы көрсөнг, таулу тиширчуу усталгынына, чемерлиге жорюгени кыуанды.

Чирик кёлнү базарында улайтыр ан адамлагыа кийиз беликке, габарала, чачыра да бардыла. Алачы тыштан келгенге бютюн - да сюйюк аладыла. Сабий кийим келликге кыарасан а, алачы адам кылу эткен угай, суратыч ишлеген окусуна сунаркысы.

«Солу кондөл», базарыбыз ириурак болды», - дейди ол бизни бля ушашганды. - Ол заманда тышандан көп адам келеди. Товарыбызын жараткыла, жолду неча оюлдада тап саклануулары да аны бля байланымы. Балауу сорютолоп консервировать этилген алай жамандынын жарам жыш, аны кыай, андан да көп заман огуучуну дерти окусуна ашап тургура жарайдыла.

Кертиси, ала кылайыр кеп сакланса, алада витаминде алай бир аз болардыла. Кесигини бахчагында өсдюрюлген көгүлени алайк көп заманыны ичинде бөтөнлө сакталгысы бир керештичти. Бек узак, заманыну бузуумай турган сорлга окусуна бир айдак көп турмайдыла осал жанына торлене болшамай.

Бардыртылган сынануу юсюндөн айта, быйла дерте болушкыбуз органикалы болмаган алачы кыармай, бузуумай 10 конно ичинде окусуна турганды. алай эсе уа, ол саулыккагы заран тошюрген жемиш эди.

Тауукталы эм крветкяланы антитюбиотиле бля неск багыдыла?
«РФ-ни баш ветеринар врач Николай Власов айтканыча керсе, тауук эт бля байтырмай проблеманы кем жайылганыны сытауу ол этте антитюбиотиле көп болганыларды. Башкача айтаанда, тауукалы аруу эселе, бирем-бирем угай, барыла бирини кыраылдыла, алачы өлпюмду куларчы ючюн, битеу фермага дундар салгырты керекди.

Болсада антитюбиотиле этден кетмедине, алай бля ула ала бичани хан кызынбагыла тошориде. Аны бля бирге уа, ветеринарлардан бирери айтканды, этдеги антитюбиотиле салмонеллезден эсе кыоркыусузуракыды.

«Ол алады да, алайды, алай Хайырлангучуланы артыкчылык кыорууучуланы «Общественный контроль» деген обшественуо тити-

уери ачыкталганыларына керсе, покемеден сатып алынган 10 тауук төмкелденен 9-сунда салмонеллез барды, кертиси, ол таууктаны терлендирди».

Салмонеллезни тауукчы терини тышында тобегени быйла ише шагытлык этерге болушкыду, тауукталы сойган эм улапкочка эттен предпритимича этип дизайн функция этиу тыгыла тамамлангымаганды. - дейди Битеуроссий излеме институту В.М. Горбатов аты тинти арасыны (этти тинту анда бардыртылганы) таматасы Юлия Юшина. - Салмонеллез, баям, тауукталы чегиринден чыгып жайылган болуп. Нех дендеме ол арууну жукудучуу микроорганици хар кыанатыны (ол санда тауукту да) чегиренде жашайды.

Ахш, тауукчы эм антитюбиотиле ни бирге болганынан аныгыртыла кыыйн тойлоду. Кыанатыла аруулда, не этериксе. Алай Кийик табияттын битеууну фондуну (ВВФ) специалисттерини колловский крветкяланы (алачы бля бирге болганынан аныгыртыла) кыол бля өсдюрючю юсюндөн ханпараны аныгыланды а кыыйнды. Аны бля бирге ВВФ-ни Российде Тенгиз програмасыны таматасы Константин Зуворский айтканды. Меконт керени аяк жанында өсдюрюлген колловский крветкяланы терсе жерге себегиле этген ашша эм антитюбиотиле бля багыдыла, алагы эттерин табууу эттен красытелины да берилде.

«Консомильская правда» дегенде.

Гамаланы Люба аламат жюн берке сатыды.

Кемилте Улабашланы Тамара да сатыу этедиле. Ала эшген кийимле аламатдыла, бири биринден ариу, учулууга бай жарактык тобейди. Сайлаган затларын кийдирдиле. Былда уа чырга берке да бардыла. Солугура келгенге алачы да сойюк аладыла.

Сериу бол мадарларыны бир тактыкчылардан да бош өлтюрмедиле. Алычула болмаган заманда, халыпарын, ийнередин алып, эши тебейдиле. Иш-ишчиле таулу тиширчула.

ОСМАНЛАНЫ Хыяса

Хайырлангучуланы клублары

Биз, кертиси бля уа, не затланы ашайбыз?

Кемирген алмаларыбыз чынтылына, ашуган крветкяларыбыз териле круул, ашай, биз да ала бля бирге муштана болууш керекби?

Шөхө тиширчуу халар айтыр: мындан алгыраакы отпогкуа бара туруп, аш отпоуда хар затны да болганыларча - табакыла жууулмаганды, алгма уа жарта ашаганданай - кыоюн кетени зими. Кызыда айтканды, кюйно ичинде тыгизин оюна жанылаганды. Ол 10 конно сора кыайты келгендиге уа, сейр этип, быйлаш шаша шашат болганды - жарталы кылагын алачы арпакыдагылары, торленден кылапын кибик, тура эди, арталыда бузуумай - хуери болмай, кыармай, мугут эте билди. Жаландан аны кыраылган жерини тегерегин жек кыргакчысына кыорюккө эди аны.

Бизге чарчырыбызда кылайлы торленуле бля турганларына уа, бизге сойкебиз.

Битимлени өсдюрючю ахшы болулушкы эткен кошоакыла бизни чарчырыбызда да бек улуу торленуле ишлеу болдура эсе уа, биз аны эсептемай эсе э?

«Ол торло затла барысы да гиче эм туулмаганын сабылде кылайлы торленуле этедиле? Быйлаж барысу да барды: бу арт 10 жылын ичине өлбөшчти бек көп заман огуучуну сорла болган сабылен саны келден-көп бладарды, аны сылтаулары уа алыкыла бейги тойлоюдула. Сабыленни акыры айнулары бизни аш-азыгыбызда болган улуу торленуле ишлеу байланымы?»

«Ол торло проблемаланы юсеринден ушакталгысы бля торюлоуу специалистени кыатыш-дырганбыз».

Жытыраурук алмага хымиядан толудууа
«Тыш кыраылды алмага алай жамырагыла, сыйдадан эм ариула бошдан тойлоуду», - дейди оюсперт, агроном Михаил Воробьев. Эсе, турган заманларында, алагы бир кыямачакычык да кыамат ючюн, ол битимлеге хымияла бек азындан 10-15 каре себиде делет. Сөзсөз, аны юсюндөн халар хазна айтпайды, - алай уллу жашырыныкыда да турмайдыла алай ишле. Ариулуучу эсе эсизиз,

